

PRANCIŠKUS MUNINGIS- ŽVELGAITIS

1911 10 02–1949 08 27

Pranciškus Muningis, Pranciškaus, gimė 1911 m. spalio 2 d. Šiaulių aps. Kruopių vls. Pagervių k. Gyveno Šiaulių aps. Kruopių mstl. Baigė gimnaziją ir tris Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Architektūros fakulteto kursus. Grįžęs dirbo Žagarėje kooperatyvo malūne vyr. buhalteriu.

1944 m. suimtas. Kalintas ir tardytas NKVD Žagarės vls. poskyryje. Paleistas pasitraukė pas partizanus. Partizanų būrio, vėliau – Jungtinės Kęstučio apygardos Voverės rinktinės, veikusios Šiaulių aps. Joniškio vls., vadas. 1948 m. gegužės 11 d. paskirtas Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės vadu. Jam suteiktas leitenanto laipsnis.

Vadovaujant P. Muningiui rinktinė buvo suskirstyta į tris tėvūnijas: Juozapavičiaus (veikė Skaistgirio ir Žagarės, dalies Gruzdžių ir Kruopių vls.), Simono Daukanto (veikė Akmenės, Kuršėnų, dalies Gruzdžių ir Kruopių vls.) ir Partizano Tautvydo (veikė Joniškio, Kriukų, Linkuvos, Pašvitinio, Ziniūnų ir Žeimelio vls.).

1949 m. rugpjūčio 27 d. Joniškio aps. Skaistgirio vls. Jurdaičių miške vykusiose kautynėse su MGB vidaus kariuomenės 25-ojo šaulių pulko kareiviais P. Muningis buvo sunkiai sužeistas į petį, tačiau bendražygių išneštas ir paslėptas. Kitą dieną P. Muningis buvo nugabentas į saugią vietą, kur jam suteikta medicininė pagalba. Nepaisant to ranka jau gangrenavo ir ją teko amputuoti. Rugpjūčio 30 d., išsiuntęs partizanus atnešti vaistų ir maisto, P. Muningis nusišovė. Apie rinktinės vado mirtį partizanų rėmėjui Juozui Jaruliui pranešė partizanė Genė Jonutytė-Ramanauskienė-*Dobilas*. Juozas Jarulis ir devyni partizanai vado palaikus sudėjo į karstą ir palaidojo Jurdaičių miške, netoli Žeimių k. Saugumas apie tai sužinojo. P. Muningio palaikai buvo atkasti ir atpažinti. Vėliau saugumiečiai juos užkasė kitoje vietoje.

P. Muningio mirtis buvo didelė netektis rinktinei. Jis ilgiausiai iš visų vadų – apie dvejus metus – vadovavo rinktinei. Buvo geras organizatorius, išmintingas vadas, saugantis pavaldinių gyvybes.

Atgavus Lietuvai Nepriklausomybę artimieji, Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus vedėjas Karolis Bačionis ieškojo P. Muningio palaikų, tačiau jų rasti nepavyko. Buvo nuspręsta pažymėti pirmąją jo palaidojimo vietą.

1999 m. spalio 7 d. P. Muningiui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1999 m. spalio 13 d. įsakymu jam suteiktas majoro laipsnis, 2003 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu jis apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi (po mirties).

Prisikėlimo apygardos vadas Leonardas Vilhelmas Grigonis-*Užpalis* vizituoja Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės partizanus. 1949 m. liepa. Antroje eilėje iš kairės stovi trečias – Juozas Kumpis-*Arnas*, ketvirtas – rinktinės štabo viršininkas Kazys Mikėnas-*Balandis*, penktas – L. V. Grigonis, šeštas – rinktinės vadas P. Muningis-*Žvelgaitis*. Kiti neatpažinti. Iš *Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių*

Lietuvos kario kryžius šioje vietoje buvusiam palaidotam 1949 m. rugpjūčio 27 d. Joniškio aps. Skaistgirio vls. Jurdaičių miške kautynėse su MGB vidaus kariuomenės 25-ojo šaulių pulko kareiviais sunkiai sužeistam ir 1949 m. rugpjūčio 30 d. nusišovusiam Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės vadui P. Munigiui-*Žvelgaičiui* atminti. Joniškio r. Joniškio regioninis padalinys. Skaistgirio girininkijos Miknaičių miško 68 kvart. 18 sklypas. Aut. Stasys Plienius. Atidengtas 2003 m. rugsėjo 5 d. A. Malinauskaitės nuotr., 2004 m.